ПУЛЬС

ГАЗЕТА ВЧЕНОЇ РАДИ ТА РЕКТОРАТУ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Видається з травня 1997 року

Листопад 2025 року № 10 (332)

Вітаємо!

ЮВІЛЕЙ АКАДЕМІКА

26 листопада 2025 року виповнилося 75 років від дня народження Миколи Леонідовича АРЯЄВА.

Микола Леонідович — видатний лікар-педіатр, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Національної академії медичних наук України, завідувач кафедри педіатрії ОНМедУ (з 1986 року), голова ГО «Одеська асоціація лікарів-педіатрів та неонатологів», автор численних наукових праць з багатьох напрямів педіатрії.

Колектив Одеського національного медичного університету щиро вітає колегу зі славетною датою.

Шановний Миколо Леонідовичу!

Прийміть наші найщиріші і найтепліші вітання з нагоди Вашого знаменного ювілею.

Ваша багаторічна діяльність як видатного педіатра, науковця та педагога є взірцем служіння Медицині, високим науковим стандартам і професійній честі.

Завдяки Вашій невтомній праці, стратегічному мисленню та глибокій людяності кафедра педіатрії ОНМедУ стала осередком сучасної науки, клінічного досвіду та якісної медичної освіти. Під Вашим керівництвом сформувалося кілька поколінь лікарів, які продовжують гідно представляти українську медицину в нашій країні та за її межами.

Ви — приклад справжнього вченого, наставника і лідера, який поєднує професіоналізм, мудрість та щиру любов до своєї справи. Ваш авторитет і внесок у розвиток педіатрії є беззаперечним і високо цінується медичною спільнотою.

У день Вашого ювілею бажаємо Вам міцного здоров'я, натхнення, невичерпної енергії та нових наукових звершень.

Нехай поруч завжди будуть вдячні учні, надійні колеги, підтримка родини та повага всіх, кому Ви віддаєте свої знання і серце, а кожен день приносить радість, добро та впевненість у важливості Вашої місії.

Миру, гармонії, благополуччя та подальших успіхів у благородній справі служіння здоров'ю дітей.

З глибокою повагою — колектив кафедри педіатрії

Круглий стіл та симпозіум

У глибини історії та нейронаук

З нагоди Всесвітнього дня науки, який відзначався 10 листопада, кафедра суспільних наук ОНМедУ провела Круглий стіл, присвячений темі жінок у медицині.

З доповідями виступили здобувачі 12-ї групи першого курсу медичного факультету: Аліна Рутковська («Історія жінок у медицині»); Ігор Топчій («Відомі сучасні жінки-лікарки та науковиці світу»; Орина Устинович («Жінки в українській медицині»); Маргарита Хряпіна («Жінки в медицині під час криз»). Доцент кафедри суспільних наук, кандидат історичних наук Олена Уварова ознайомила присутніх зі своїми науковими дослідженнями теми «Студентки Одеських вищих жіночих медичних курсів (1910–1920)».

12 листопада в Університетській клініці пройшов симпозіум з нейронаук «Від когніції до свідомості», ініційований НТЗ кафедри неврології та нейрохірургії спільно з кафедрою психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії.

Захід об'єднав здобувачів і викладачів для обговорення сучасних досягнень і тенденцій у нейронауках. Учасники ознайомилися з новітніми підходами до вивчення роботи нервової системи методами діагностики та лікування неврологічних захворювань, а також із перспективами розвитку нейромедицини.

Наталка СЕРГІЄНКО

Вибір професії — вибір життя

ЛІЦЕЙ № 35 ПРИЙМАВ ГОСТЕЙ З ОНМедУ

Профорієнтаційна робота в ОНМедУ проводиться постійно протягом усього навчального року і спрямована на те, щоб ознайомити майбутніх абітурієнтів з однією з найцікавіших і потрібних для суспільства професій — професією лікаря.

4 листопада представники ОНМедУ відвідали одеський ліцей № 35, де зустрілися з учнями 10-х і 11-х класів.

Вони розповіли про те, за якими напрямами проходить підготовка спеціалістів, про факультети і кафедри, освітні програми, нові сучасні спеціальності та про насичене цікавими подіями студентське життя. Серед старшокласників було чимало тих, хто вже замислюється саме над професією медика, і ця зустріч з викладачами ОНМедУ стала для них дуже необхідною і корисною.

Для школярів був проведений тренінг із надання першої домедичної допомоги при кровотечах "StopTheBleed". Учні дізналися про види кровотеч, основні принципи їхнього припинення й алгоритм дій у надзвичайних ситуаціях. Під керівництвом досвідчених медиків — доцента кафедри пропедевтики педіатрії Т. М. Хіменко, асистента кафедри А. С. Пирогової та здобувачки 6 курсу медичного факультету Марії Велікової, вони відпрацювали навички накладання джгута, стисної пов'язки та використання підручних засобів для тимчасового припинення кровотечі. В умовах сьогодення такі вміння є вкрай актуальними, адже можуть врятувати життя під час небезпеки.

Дуже цікаво пройшли бесіди з лікарями для учнів 11-го класу, на яких дівчата поспілкувалися з лікарем-гінекологом, а хлопці — з дерматовенерологом. Спілкування проходило у невимушеній та доброзичливій атмосфері, що сприяло відкритому обговоренню важливих тем. Учні активно ставили запитання щодо здорового способу життя, профілактики захворювань, збереження репродуктивного здоров'я та правил особистої гігієни. Лікарі надали змістовні відповіді, поділилися корисними порадами, розвіяли поширені міфи та підкреслили важливість відповідального ставлення кожної людини до власного здоров'я.

Зустріч у ліцеї № 35 справила велике враження на старшокласників, перед якими незабаром постане питання вибору майбутнього життєвого шляху. Співробітники університету не лише допомогли їм ближче познайомитися з професією лікаря та її значенням, а й показали важливість володіння навичками домедичної допомоги та свідомого ставлення до власного здоров'я.

Цей захід визначив початок профорієнтаційної роботи в новому навчальному році. 11 листопада в ОНМедУ відбувся День відкритих дверей, який привернув увагу майбутніх абітурієнтів, що планують зробити серйозний крок назустріч омріяній професії. А попереду ще багато цікавих зустрічей.

Алла ВОЛЯНСЬКА,
д. мед. н., професор,
начальник відділу забезпечення клінічними компетентностями,
Ольга КОРМІЛЕЦЬ,
провідний фахівець відділу

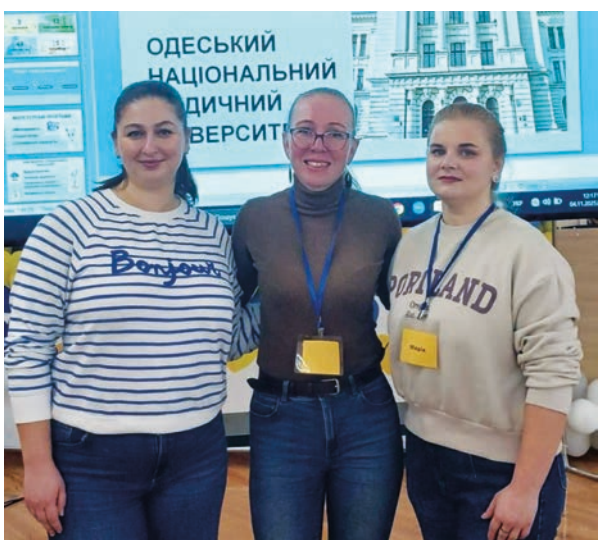

Професор Юрій СУХІН:

У підготовці фахівця головне — особистість викладача, його професійні та моральні якості

Історія кафедри травматології, ортопедії та воєнно-польової хірургії ОНМедУ налічує понад 100 років. За наслідками Другої світової війни, у 1956 році було прийнято рішення про відокремлення від кафедри напряму загальної хірургії та створення окремих кафедр травматології та ортопедії. З кафедри госпітальної хірургії було передано викладання курсу з воєнно-польової хірургії (ВПХ) саме на кафедру травматології та ортопедії з відповідною зміною її назви. Таке рішення на той час було логічним, оскільки дало можливість ширше розглядати окремі питання травматології з питаннями надання першої допомоги на полі бою в момент отримання вогнепальної травми і подальшого транспортування та лікування поранених у госпітальних умовах. Такий симбіоз лише зміцнив позицію травматології та ВПХ, бо, як відомо, війна — це травматична епідемія. До того ж, досвід Другої світової війни показав, що 75 % поранених — це травматологічні хворі, і викладання цієї дисципліни має велике оборонне значення для держави.

Про те, чим живе кафедра сьогодні та з якими складнощами доводилося стикатися протягом останніх років, розповів її завідувач, заслужений лікар України, професор Юрій Віталійович Сухін.

— Як змінювалися підходи до вивчення дисциплін та чи змінилася специфіка навчання на кафедрі з урахуванням використання інноваційних технологій у сучасній системі освіти?

За роки незалежності України сталася відмова від вітчизняної системи викладання освітнього процесу та перехід і запозичення іноземної, а саме Болонської кредитно-модульної системи, що привело до перейменування циклу спочатку на «Хірургію екстремальних ситуацій», далі — на «Військову хірургію», а потім і зовсім — до скасування дисципліни разом зі зміною назви кафедри. Але останніми роками, у зв'язку з нагальною потребою, її повернуто в навчальний процес разом із відновленням колишньої назви кафедри. Досі не перестають бути актуальними деякі питання покращення викладання дисциплін на кафедрі здобувачам медичних закладів України. Свідченням цього є численні публікації авторів, які накопичили достатній досвід викладання дисциплін на кафедрах після впровадження кредитно-модульної системи. Частина цих публікацій носить формальний характер, висвітлюючи успішний хід навчально-педагогічного процесу, друга частина переважно все ж таки звертає увагу на недоліки цієї системи, і ми в цілому з цим згодні. Серед недоліків висловлюється ціла низка критичних зауважень, де враховується обсяг матеріалу, що вивчається, та обмежена кількість годин, де існує недоцільний перерозподіл цих годин при викладанні циклу (мається на увазі скорочення лекційних годин і наявність годин із СРС, які становлять таку ж частку, як і практичні заняття). При цьому здобувач може отримати лише загальне уявлення про спеціальність і поверхнево засвоїти практичні навички. Внесено та впроваджено різні пропозиції теоретичного характеру, проте шляхів вирішення принципово важливих питань, спрямованих на практичне покращення викладання таких дисциплін, як «Травматологія та ортопедія» та «Воєнно-польова хірургія», на жаль, досі не знайдено.

Вимоги Всесвітньої організації охорони здоров'я, що постійно зростають і пред'являються до рівня підготовки медичних кадрів, зумовили свого часу створити в університеті Центр симуляційної медицини. Використання сучасних симуляторів допомагає вдосконалювати практичні навички у здобувачів відповідно до світових стандартів. Але в умовах вивчення наших дисциплін на кафедрі травматології, ортопедії та ВПХ немає можливості у цьому Центрі показати окремі прийоми медичних маніпуляцій чи відпрацювати певні практичні навички, що є дуже актуальним у навчальному процесі.

— Останні роки принесли з собою безліч випробувань. Чи вдається впоратися з новими викликами? У чому полягають найбільші складності?

На моє переконання, тимчасовий перехід освітнього процесу до альтернативного режиму навчання через кризові обставини, пов'язані з пандемією та воєнним станом, не повинен впливати на обсяг і якість засвоєних здобувачем спеціальних медичних знань і практичних навичок. Немає сумнівів, що у специфіці медичної освіти існує велика різниця між очною та дистанційною формою навчання, оскільки більшість клінічних компетенцій майбутнього лікаря потребує особистої присутності на заняттях і участі у роботі стаціонару. Неможливо уявити здобуття практичних навичок з травматології без відвідування здобувачами приймального відділення, перев'язувальної, гіпсувальної та без спостереження за роботою лікаря-травматолога в операційній. Для розвитку клінічного мислення неоціненне значення має робота майбутнього спеціаліста біля ліжка пацієнта, участь в обходах і клінічних кафедральних розборах хворих, що вкрай обмежувала саме ситуація, що склалася через пандемію.

Серед переваг змішаної форми навчання здобувачі вбачають відсутність обмежень у спілкуванні з одногрупниками, можливість особистого контакту як з викладачем, так і з пацієнтами. Виняткове значення для формування у них клінічного мислення має наукова робота, до якої вони долучаються якомога раніше, починаючи з участі у студентському науковому гуртку. На мою думку, досягнення здобувача у цьому залежать від особистості викладача, його професійних якостей у наданні можливості кожному з них займатися наукою.

— Юрію Віталійовичу, а яким Ви бачите майбутнє університету та кафедри?

Вважаю, що майбутнє університету та кафедри залежить від реалізації основних напрямів і перспектив розвитку вищої школи, які повинні відображати найбільш істотні сторони підготовки фахівця-медика, виражати основні його якості в конкретній формі, відповідати сучасному рівню розвитку науки й обсягу накопиченої інформації, постійно вдосконалюватися в залежності від темпу розвитку окремих наук і обсягу знань. Особливе значення в цьому і в реалізації етапів підготовки фахівців, безумовно, має особистість викладача, його професійні та моральні якості.

Бесіду вела
Альона ФОМІЧ

(З повною версією інтерв'ю можна ознайомитися на сайті ОНМедУ.)

Сьогодні — здобувач, завтра — професор

КРОК ДО МРІЇ

Хочу почати власну історію з того, що з самого дитинства життя давало мені зрозуміти, що мій шлях — це шлях у медицину. Якщо вам цікаво чому, то скажу коротко: у мене відбулося дуже раннє «знайомство» зі смертю. «Зустріч» з нею повторювалась із року у рік, поки я не залишився зовсім один у родині. Окрім того, дуже важливу роль відіграла величезна низка перепон на моєму шляху, які гартували мене як людину, як особистість, як майбутнього лікаря і науковця. Так сталося, що я є першим у своїй родині, хто присвятив себе медицині. Уперше таке бажання з'явилося ще у 2007 році, коли мені виповнилося п'ять років, адже саме тоді я «познайомився» зі смертю. А коли пішов до школи, відчув, що мені дуже подобається навчатись і спілкуватись із людьми. Такі предмети, як біологія, хімія та фізика, стали моїми найулюбленішими. Я настільки був зацікавлений, що навіть ходив на додаткові заняття з цих дисциплін до Одеського еколого-натуралістичного центру «Афаліна», що й досі функціонує. Після закінчення 9 класу вступив до Одеського обласного базового медичного фахового коледжу, де навчався за спеціальністю «Медсестринство» й отримав диплом молодшого спеціаліста, став фельдшером.

Після закінчення училища я одразу подав документи до славетного Одеського національного медичного університету. Кожного дня, проходячи повз його величну будівлю, я мріяв про те, що навчатимуся тут і стану лікарем. Одного дня я дізнався про те, що став на крок ближче до своєї мрії: вступив до ОНМедУ!

Зараз я й досі згадую ті часи, коли вперше переступив поріг університету, і хочу сказати, що саме він дав змогу мені отримати справжніх друзів, які надихають мене рухатися вперед і досягати нових вершин, адже так, родину врятувати я, на жаль, уже не в змозі, проте в моїх силах допомогти моїм друзям, якщо знадобиться. Моя наукова діяльність почалася ще з першого курсу, коли я дізнався про можливість відвідувати наукові товариства здобувачів. Першим таким товариством, яке я почав відвідувати, було НТЗ з психіатрії, де я зміг обрати собі наукового керівника. Ним став Євген Васильович Опря, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії. Однак особливої активності моя наукова діяльність набула з появою в моєму житті однієї людини, що є для мене рідною, адже він надихає мене й дарує сили рухатись вперед — Дмитро Пилипенко, здобувач вищої медичної освіти 3 курсу медичного факультету ОНМедУ. Уже більше року ми працюємо разом і цілеспрямовано рухаємося до спільної мети. Загалом, нами написані вже з десяток наукових робіт, серед яких є навіть повноцінні наукові статті на такі теми: «Емоційне вигорання та прокрастинація серед здобувачів вищої медичної освіти. Аналіз проблеми і перспективи впровадження заходів»; «Принципи медико-психологічної допомоги особам, що постраждали внаслідок війни»; «Психологічні чинники розвитку ігроманії у молоді та їхня корекція»; «Кліматичні фактори як чинник поширення алергічних захворювань».

Окрім цього, завдяки нашій спільній роботі, допомозі ректора ОНМедУ академіка Валерія Миколайовича Запорожана, проректора з науково-педагогічної роботи Костянтина Олександровича Талалаєва та завідувача кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Євгена Васильовича Опрі, був створений Студентський Хаб у головному корпусі ОНМедУ, де пройшли два наукові заходи: «Симпозіум ментального здоров'я» та «Симпозіум нейронаук: від когніції до свідомості» — в організації останнього також брав участь завідувач кафедри неврології та нейрохірургії професор Анатолій Сергійович Сон.

Та все це лише тільки початок, адже далі — більше. На завершення хочу сказати, що життя мене багато чого навчило. Я вдячний за всі ті перепони й події, що зі мною відбулися. Щиро вдячний за те, що в моєму житті є такі люди, як мій друг і колега Дмитро Пилипенко, адже якби його не було, то лише Бог знає, що могло б бути...

Бережіть себе й завжди будьте людьми, а ще пам'ятайте: мрії стають реальністю, якщо ви докладаєте до цього всіх необхідних зусиль.

Олег МЯКІШЕВ,
здобувач вищої медичної освіти
4 курсу медичного факультету

На фото: Модератори «Симпозіуму з ментального здоров'я» Дмитро Пилипенко (оголошує про початок заходу) та Олег Мякішев.

Редактор випуску О. В. Людвік, відповідальні секретарі А. В. Попов, Р. В. Мерешко

Засновник і видавець — Одеський національний медичний університет. Адреса редакції: 65082, Одеса, вул. Софіївська, 2. Тел. 723-29-63. Свідоцтво про реєстрацію: ОД № 375 від 19 липня 1996 р.

Підписано до друку 27.11.2025 р. Електронне видання. Зам. 2888. Надруковано у видавництві ОНМедУ. 65082, Одеса, вул. Софіївська, 2. Тел. 723-29-63.